

Jaarverslag

2017

Index

01

Intro

4

02

Vereniging

6

03

IZB-Focus

12

04

IZB-Impact

18

05

Dabar

24

06

Areopagus

28

07

Hoogleraar
secularisatie-
studies

32

08

Communicatie

34

09

Fondsenwerving en
relatiebeheer

36

10

HRM

40

11

Verantwoordings-
verklaring 2017

42

12

Verkorte
jaarrekening

48

13

Risico-analyse

58

Intro

GROEI

2017 kan de boeken in als een jaar van *groei*, ook al valt die term niet eens zo vaak in dit verslag, even afgezien van dit voorwoord.

Nu spreken directie- en bestuursleden graag over groei, vooral bij de presentatie van jaarcijfers ligt het woord hen meestal in de mond bestorven. Dan hebben ze het over de groeipotentie van bedrijfsonderdelen, over nieuwe producten als 'groeibriljantjes', over groeiende afzetmarkten en stijgende bedrijfsresultaten. En, onderaan de streep, over de groei van de onderneming. Niks mis mee, integendeel.

Maar als we bij de IZB over 'groei' spreken, heeft de term een eigen kleur. We zien groeiende betrokkenheid, ook financieel, van mensen in het land die het werk van de organisatie op (gevouwen) handen dragen. We zien ook dat het aanbod meer dan soms in het verleden, blijkt aan te sluiten op vragen vanuit gemeenten. We constateren groeiende belangstelling voor activiteiten, zeker waar het Focus en Areopagus betreft.

Dat alles is reden tot dankbaarheid. Die groei duidt erop dat de urgentie wordt gevoeld voor de thema's die we aansnijden – bijv. de navolging van Christus in het dagelijks leven, missionair-gemeente-zijn, missionaire-levensstijl. Zoiets zegt ook veel over de tijd waarin we leven.

Het gaat ons bij het werk van de IZB ten diepste niet om onze eigen organisatie. In alle bescheidenheid en onvolkomenheid willen we graag bijdragen aan de dienst aan Jezus Christus, die het Hoofd is van de Kerk. We bidden dat door alle inspanningen heen meer mensen het voetspoor van Jezus zullen gaan, groeien in geloof, hoop en liefde. Groeien in genade, zoals de apostel Petrus ergens schrijft.

Over groei gesproken!

Namens de directie,

Ds. Sjaak van den Berg
Ing. Jurjen de Groot

Namens het bestuur,

Ds. Roelof de Wit

Vereniging

Bestuur

In 2017 heeft het bestuur vijf keer een vergadering gepland in Amersfoort. Eén van de vergaderingen ging vanwege samenloop van omstandigheden niet door. De volgende onderwerpen zijn onder andere besproken:

- samenwerking met Protestantse Kerk in Nederland;
- visie en missie meerjarenbeleid 2018-2021;
- nieuwe huisvesting in samenwerking met partners;
- beleggingsbeleid en Treasurystatuut;
- externe klachtencommissie en vertrouwenspersoon;
- werkdruk in directieteam en werkorganisatie;
- zelfevaluatie bestuur en vernieuwing van de bestuursstructuur

In 2017 bestond het bestuur uit de volgende personen:

Naam	Functie bestuur	Vanaf	Niet herkiesbaar	Functie	Relevante nevenfuncties
Ds. M.C. (Marco) Batenburg	Voorzitter	2015	2027	Predikant te Gouda	Lid Breed Moderamen Protestantse Classis Gouda
Dr. J. (Jaap) van den Born	Lid	2014	2026	Hoofd onderzoeks-laboratorium Universitair Medisch Centrum Groningen/Universitair hoofddocent Rijks Universiteit Groningen	Voorzitter kerkenraad protestantse wijk-gemeente Martinikerk te Groningen
Ds. M. (Martin) van Dam	Lid	2014	2026	Predikant te Baarn	Raad van Advies voor het Gereformeerd belijden van de PKN (RAGB)
Mw. drs. Z.A. (Inez) Jansen-Smit	Lid	2010	2022	Directeur school voor speciaal basisonderwijs	Geen
Drs. A.P. (Bram) van der Kooy	Penning-meester	2011	2023	Commissaris Bom Group	Voorzitter Stichting Inclusive Trade Initiative
Dr. H. (Bert) de Leede	Lid	2011	2023	Emeritus predikant Docent/onderzoeker Protestantse Theologische Universiteit (tot 2015)	Voorzitter kerkenraad Jeruzalemkergemeente te Zwolle en voorzitter Regionaal College Bezwaren en Geschillen van de Protestantse kerk

Ds. A. (Anthon) van Lingen	Lid	2013	2025	Predikant te Kinderdijk-Middelweg	Voorzitter classis Alblasserdam Visitor Classen Alblasserdam/Gorinchem Lid Commissie van Opzicht, Zuid-Holland
Mw. J.E. (Liesbet) van Velzen- Vermaas	Lid	2007	2017	Praktijkondersteuner huisarts GGZ Putten	Lid van de Klachten- commissie van GGNet
Ds. J. (Hans) van Walsum	Lid	2011	2023	Predikant te Alblasserdam	Geen
Ds. R.F. (Roelof) de Wit	Secretaris	2006	2018	Predikant te Ermelo	Geen

In mei 2017 is Liesbet van Velzen-Vermaas afgetreden als bestuurslid omdat haar termijn verstreken was. De Algemene Vergadering heeft ingestemd met het voorstel van het bestuur om haar plaats vacant te houden in afwachting van de wijziging van bestuursstructuur.

COMMISSIE TOETSING FINANCIËEL BELEID

De Commissie Toetsing Financieel Beleid heeft in 2017 tweemaal vergaderd. Op 10 april lag de concept-jaarrekening en jaarrekening ter tafel. Op 10 november heeft de commissie het jaarplan en de conceptbegroting 2018 besproken.

DIRECTIE

De directie bestond uit Sjaak van den Berg, algemeen directeur, en Jurjen de Groot, operationeel directeur. Beiden werken aanvullend aan elkaar en zijn voor iets meer dan helft ook direct actief in het werkveld. De Groot bij de afdeling Focus en Van den Berg bij de afdeling Impact. De Groot heeft in 2017 zijn managementstudie voortgezet.

BELEID

De directie heeft in het afgelopen kalenderjaar vervolgstappen gezet om te komen tot een nieuw meerjarenbeleidsplan. Er is met de hoofden van de afdelingen, alsook met het bestuur gesproken over de visie en missie voor de komende jaren. In de Algemene

Vergadering van mei 2017 zijn de leden en stakeholders van de vereniging uitgenodigd om hun mening te geven. In 2018 zal het meerjarenbeleid worden voorgelegd aan de leden en vervolgens door het bestuur te worden vastgesteld.

ORGANISATIEONTWIKKELING

De directie heeft in 2017 gewerkt aan het verbeteren van de adoptie van de visie van de IZB door alle medewerkers. Uit onderzoek bleek eind 2016 dat die visie op een breed draagvlak kan rekenen, al bleek het niet altijd eenvoudig om die om de te vertalen naar het dagelijkse werk. Een taakgroep initieert periodiek activiteiten om daarin verbetering aan te brengen en om de onderlinge samenhang tussen de programmalijnen te verstevigen. Maandelijks vertellen de medewerkers van een afdeling over recente ontwikkelingen en dragen gebedspunten aan. De afdelingshoofden overleggen vaker in korte sessie met elkaar. Daarnaast komen in de teambesprekingen per afdeling de ontwikkelingen van de gehele organisatie aan de orde.

BESTUURSSTRUCTUUR

In 2017 heeft de directie samen met een afvaardiging uit het bestuur gewerkt aan een voorstel voor een nieuwe bestuursstructuur met een Raad van Toezicht en een Raad van Bestuur. Een belangrijk element in het voorstel is dat de inbreng van relevante spelers in het werkveld van de IZB (kerkenraden, gemeenten, verwante organisaties, etc.) wordt gewaarborgd door de instelling van de Raad van Toezicht. Het bestuur laat dit voorstel verder uit werken. In 2018 wordt de uitwerking ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

De directie heeft in 2017 verder gebouwd aan de duurzaamheid van de organisatie. De programmalijn Focus heeft een solide financieel model gekregen waarbij de gemaakte kosten kunnen worden doorberekend aan de gemeenten. Voor de programmalijn Impact is volgens dezelfde principes beleid ontwikkeld dat in 2018 wordt ingevoerd.

HUISVESTING

Sinds de verkoop van de panden aan de Johan van Oldenbarneveltlaan, huurt de IZB kantoorruimte aan de Breestraat in Amersfoort. De bedoeling is om te komen tot gezamenlijke huisvesting met strategische partners, omdat we ervan overtuigd zijn dat dat der samenwerking ten goede komt. In 2017 heeft de directie aan het bestuur voorgesteld om de haalbaarheid te verkennen van nieuwe huisvesting met de GZB, HGJB en de PKN. Het bestuur heeft hiermee ingestemd.

SAMENWERKINGSPARTNERS

IZB is er zich van bewust dat samenwerking met andere organisaties noodzakelijk en verrijkend is voor de roeping die we hebben. In 2017 heeft ze daar verder aan gewerkt. De samenwerking met de Protestantse Kerk in Nederland is in 2017 in een nieuwe overeenkomst bekrachtigd. Onderdeel van deze overeenkomst, die ook geldt voor de GZB en de HGJB, is dat partijen op de terreinen waarop ze samenwerken een gezamenlijke paragraaf schrijven voor het jaarplan. IZB en het Team Missionair hebben in het jaarplan 2018 onder andere beschreven dat de IZB zeven nieuwe pioniersplekken beoogt te stichten.

Met verwante organisaties als de Gereformeerde Bond, de GZB en HGJB hebben we regelmatig overlegd over lopende zaken en mogelijkheden voor nadere samenwerking. Met GZB en HGJB wordt samengewerkt in de programmalijn Focus. Samen met de GZB dragen we verantwoordelijkheid voor de bijzondere leerstoel secularisatiestudies aan de Rijksuniversiteit Groningen. Met de stichting Evangelie & Moslims onderhouden we sinds haar oprichting een samenwerkingsrelatie. We verstrekken jaarlijks een subsidie aan het werk en maken deel uit van het bestuur. In 2017 werd een begin gemaakt met samenwerking met E&M op het vlak van de begeleiding van pioniersplekken. Met de CV en het CGB is overleg over samenwerking en wederzijdse kruisbestuiving. Ook zijn er contacten met EW en New Wine.

Met het zogeheten zeven-bonden-beraad is tweemaal overlegd. Daarnaast vond er overleg plaats met de CGK en is de IZB betrokken bij de NZR en MissieNederland. Met de CHE was geregeld overleg en samenwerking op het terrein van opleiding (stage) en onderzoek. Ook hebben we samen met hen een studiedag georganiseerd ter gelegenheid van het afscheid van hun docent Nico Belo.

Elk van de werktakken van de IZB onderhoudt samenwerkingsrelaties met partnerorganisaties. Zo werkt Dabar samen met Youth for Christ (voor het tienerwerk) en Timotheüs/Opwekking (kinderwerk). Kees van Ekris, studieleader van Areopagus, maakt deel uit van de eindredactie van 'Preekwijzer' (uitgeverij Boekencentrum) en van de werkgroep die de tweejaarlijkse predikanten-conferentie van de Gereformeerde Bond organiseert. Areopagus werkt ook samen met de Protestantse Theologische Universiteit; het aanbod van cursussen wordt op elkaar afgestemd. Focus onderhoudt nauwe contacten met het London Institute of Contemporary Christianity (LICC) en Impact werkt intensief samen met de collega's van het Team Pionieren van de Protestantse Kerk in Nederland.

UITDAGINGEN VOOR DE VERENIGING

In 2017 hebben we stappen gezet om de vereniging meer te laten functioneren als een ledenorganisatie waar de leden eigenaar van zijn. Zo werd de jaarvergadering van 2017 op een nieuwe manier georganiseerd, waarbij de mening van de leden meer dan voorheen centraal stond. In het proces van het inrichten van een nieuwe bestuursstructuur, waar de IZB momenteel in zit, wordt gezocht naar een structuur waarin de mening van de leden structureel een prominente plaats heeft. We hebben in het afgelopen jaar echter gemerkt dat het laten functioneren van de vereniging als ledenorganisatie niet eenvoudig is en naast een structuur- ook een cultuurverandering vergt.

In 2017 kwam het thema 'werkdruk' vaak naar voren. Het werk groeit en dat ervaren we als een zegen. Tegelijkertijd lopen we tegen de grenzen van de organisatie aan. De groei van het werk vraagt veel van de mensen die het werk uitvoeren. In 2017 hebben we de les getrokken dat we ruimte moeten creëren in de fte-omvang van de organisatie, zodat we datgene wat we doen goed en met vreugde doen. Uiteraard heeft dat financiële consequenties. Daarmee raken we aan een volgende uitdaging voor de organisatie: op een financieel duurzame wijze de groei van het werk inrichten. We hebben in 2017 gezocht naar modellen te ontwikkelen die structureel ruimte bieden om te groeien en te vernieuwen zonder dat mensen uitgeput raken. In een krimpende kerk is dat niet eenvoudig en ook in 2018 staat dat hoog op de agenda.

IZB-Focus

Na een aanloop van een jaar, waarbij de afdeling Toerusting werd omgevormd tot de afdeling Focus is in januari 2017 een pilot van start gegaan. Tien gemeenten begonnen met het nieuw ontwikkelde IZB-Focustraject voor missionaire toerusting: de Ichthusgemeente in Maarssen, de Sionskerk in Houten, de Grote kerk in Hilversum, de Marekerk in Leiden, de Hervormde Gemeente in Ooltgensplaat, de Ontmoetingskerk en Havenkerk in Alblasserdam en de wijken 1, 2 en 3 van de Hervormde Gemeente Nijkerk.

Het Focusmateriaal behandelt per kwartaal een thema dat gemeentebreed aan de orde. Gedurende twee jaar komen zo zes thema's aan bod die de gemeente helpen om opnieuw op Jezus gericht te raken. In dit eerste jaar behandelden de pilot-gemeenten drie thema's:

Jezus ontmoeten (blok 1)

We kunnen alleen geloofwaardige getuigen van Jezus Christus zijn, wanneer we Hem zelf persoonlijk kennen. Daarom begint het IZB-Focustraject met de vraag wie Jezus voor ons zelf is, hoe wij Hem hebben leren kennen en hoe anderen in onze omgeving Hem zouden kunnen ontmoeten.

Jezus dichtbij (blok 2)

Het tweede blok gaat over de navolging van Jezus, in het perspectief van Pasen en Pinksteren. Het gaat er om dat Hij zelf als de levende Heer bij ons is door zijn Geest. Missionair-zijn begint niet met het opstapen van een activiteitenprogramma maar met dichtbij Jezus leven in ons dagelijks leven, in onze eigen context.

Jezus in jouw wereld (blok 3)

De deelnemende gemeenten worden gestimuleerd om na te denken over hoe zij zelf als christenen hun plek innemen in de samenleving, op hun werk, in de straat enz. Hoe kunnen zij daar iets van Jezus Christus laten horen en zien?

In de meeste gemeenten werd tijdens het derde blok ook een gemeenteavond over het thema 'geloof en werk' georganiseerd. Daartoe werd een extra katern ontwikkeld dat in twee gesprekken dieper ingaat op dit thema.

In 2017 is ook al het materiaal voor het vierde blok ontwikkeld dat in januari 2018 in de pilotgemeenten in gebruik is genomen. In dit deel gaat het over Jezus en de gemeente, over de kerk als een missionaire gemeenschap. Het 'kerkelijk leven' kan soms zo naar binnen gericht zijn, dat dat alle aandacht en energie opslokt. Wat betekent het om als een open gemeenschap de liefde van Christus in deze wereld zichtbaar te maken? Vijf 'praktijken' of eigenschappen van een missionaire gemeente komen aan de orde.

De IZB-trajectbegeleiders zorgden in de pilot voor een continue terugkoppeling naar het IZB-Focusteam op kantoor in Amersfoort. De begeleiders waren intensief betrokken bij de materiaalontwikkeling.

Elk gesprek in het materiaal van IZB-Focus kent vier elementen: Bijbelstudie, verhalen delen, in beweging komen en gebed. Deze methodiek bleek nogal af te wijken van wat gemeenten gewend; een uitgebreider voortraject was wenselijk was. Daarom is het zogenaamde 'blok 0' ontwikkeld, dat in het najaar van 2017 kon worden door getest gemeenten die zich warm liepen om in januari van 2018 een Focustraject in te gaan. Het blok bestaat uit twee 'oefengesprekken' over twee van de kernwaarden van Focus: verlangen en verlegenheid. Op basis van de feedback van de pilotgemeenten werd ook het materiaal van blok 1 herzien.

MATERIAAL

De kerkenraden stelden voor gemeenteleden een werkboek ter beschikking; daarbij kon worden gekozen uit een versie met de Herziene Statenvertaling of de Nieuwe Bijbelvertaling. Voor alle gespreksleiders was er een handleiding met instructies en achtergrondinformatie beschikbaar. IZB-Focustrajectbegeleiders verzorgden per blok de toerusting voor kringleiders. Per werkboek zijn vijf vergaderopeningen en tien 'gezinsmomenten' opgenomen, bijvoorbeeld voor een 'liturgie' aan tafel. In samenwerking met de GZB is ook regelmatig aandacht gevraagd voor de wereldkerk waarmee we ons verbonden weten. Met de HGJB is vanaf het begin ook tiener- en jongerenmateriaal ontwikkeld dat parallel aan het thema voor het kringmateriaal voor volwassenen dezelfde Bijbelgedeelten en thema's behandelt. Na de eerste twee blokken bleek ook behoefte aan eigen materiaal voor kinderen dat tijdens de kindernevendienst, zondagschool of kinderclub gebruikt kan worden. Vanaf blok 3 is daarom in samenwerking met de HGJB materiaal voor kinderen van groep 3-5 en groep 6-8 ontwikkeld. Bovendien werd met terugwerkende kracht gewerkt aan de productie van kindermateriaal voor blok 1 en 2, zodat nieuwe gemeenten die een Focustraject gaan volgend vanaf het begin kindermateriaal tot hun beschikking hebben. De HGJB verzorgde in een aantal gemeenten de toerusting om in het kader van Focus het jeugdwerk een nieuwe impuls te geven.

IZB-Focus heeft een aantal video's geproduceerd die zijn te downloaden van de website. Deze filmpjes kunnen worden gebruikt in gesprekskringen en groepen en geven praktijkvoorbeelden waaraan de kijkers zich kunnen spiegelen.

UITWISSELING

Drie keer organiseerde het IZB-Focusteam een predikantendag waarbij de voorgangers van de pilotgemeenten toerusting ontvingen en ervaringen konden uitwisselen. Deze bijeenkomsten werden bijzonder gewaardeerd. Daarnaast vonden er twee landelijke Focusdagen plaats, met ca. honderd deelnemers per keer: veelal ambtsdragers en IZB-Focusgroepsleden uit de pilotgemeenten. De thema's van het nieuwe 'blok' werden toegelicht, sprekers hielden bijbelstudies over deze thema's, ervaringen uit de gemeenten werden gedeeld en de deelnemers konden workshops volgen.

Maandelijks verstuurde het IZB-Focusteam de digitale FocusNieuws met informatie en verhalen uit de gemeenten. Ook de website werd vaak geraadpleegd door gemeentelieden van de pilotgemeenten, maar ook door vele anderen op zoek naar meer informatie over Focus.

EVALUATIE EERSTE JAAR

Dat Focus een bewustwordingsproces op gang brengt, komt na één jaar duidelijk in de tussentijdse evaluatie naar voren. Daarnaast geven veel deelnemers aan Focus aan dat het vooral hun gebedsleven een impuls heeft gegeven. De gesprekken op de kring worden intensiever; er wordt steeds meer gedeeld, blijkt uit de reacties. Gemeentelieden geven ook aan dat IZB-Focus hen helpt om het geloof uit te dragen in het dagelijks leven.

VERVOLG

Het nieuws over de pilot van IZB-Focus verspreidde zich snel, mede door aandacht in de kerkelijke pers. In belangstellende gemeenten werd met de kerkenraad gesproken, daarnaast werden twee informatieavonden georganiseerd in Zeist. Dat resulteerde in het aanhaken van vier extra gemeenten bij de pilot: de Bethlehemkerkgemeente in Den Haag, wijkgemeente 'De Ontmoeting' in Almelo, de Witte Kerk in Nieuw Vennep en wijkgemeente 'De Ontmoeting' in Middelburg. De eerste drie hebben in 2017 een voortraject doorlopen en zijn in januari 2018 begonnen met blok 1. De gemeente in Middelburg neemt een heel jaar voor het voortraject om in januari 2019 met blok 1 van het Focustraject te beginnen. Dit traject wordt begeleid door ds. Paul Visser, die vanaf 1 januari 2018 deel uitmaakt van het IZB-Focusteam. De gemeente in Nieuw-Vennep wordt bijgestaan door Dorothée Berensen die op 15 november als trajectbegeleider bij de IZB in dienst trad. De trajecten in gemeenten in Den Haag en Almelo worden begeleid door missionair predikanten die betrokken zijn de IZB-Impact, respectievelijk ds. Ad Vastenhoud en ds. Catherinus Elsinga. Ds. Klaas van Meijeren en Martijn van den Boogaard coachen deze nieuwe werkwijze.

Focus 2017 in cijfers

13 Werkers
(waarvan 4 HGJB en 1 GZB)

FINANCIËN

Om Focustrajecten ook voor minder draagkrachtige gemeenten toegankelijk te maken zijn gesprekken gevoerd met de Commissie Steunverlening van de Protestantse Kerk over mogelijkheden voor een subsidie aan de IZB-Focustrajecten vanuit de Solidariteitskas. Ook met de Maatschappij van Welstand hebben intensieve gesprekken plaatsgevonden. Een eigen bijdrage blijft nodig, maar beide fondsen hebben een substantiële tegemoetkoming per gemeente toegezegd. In 2018 treedt de regeling in werking. Pilotgemeenten kunnen met terugwerkende kracht een beroep doen op het beschikbare geld. De regeling wordt na drie jaar geëvalueerd.

450 kerkenraadsleden
(van wie 160 in
Focusgemeenten)

50 focusgroepsleden

4.000 gemeenteleden

150 vrijwilligers in
Focusgemeenten (kringleiders,
jeugdleiders)

23 boekjes
gespreksmateriaal

1.110 deelnemers
aan een FocusScan

2.856 trajectbegeleidingsuren

IZB-Impact

In 2017 zijn belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van nieuw beleid voor de komende jaren. Via onderzoek, bezinning en gesprekken met missionaire werkers zijn nieuwe keuzes gemaakt in de begeleiding van missionaire projecten. Er is een duidelijke visie ontwikkeld hoe de IZB vanaf de eerste fase de start en begeleiding van missionaire projecten zal vormgeven.

Het nieuwe beleid stoelt op onderzoek en overleg met diverse direct-betrokkenen:

- Er is een (onafhankelijk) onderzoek uitgevoerd door het lectoraat van de CHE naar de kwaliteit en de effecten van de wijze waarop de IZB momenteel met gemeenten samenwerkt in een project. Het onderzoek is uitgevoerd onder missionair werkers, stuurgroepen, kerkenraden en personeelsleden die werkzaam zijn op kantoor bij de IZB.
- De afdeling Impact heeft onderzocht op welke wijze de beschikbare uren ingezet werden en ingezet kunnen worden. Daarbij is ook de betaalbaarheid van de begeleiding meegenomen.
- Er zijn gespreksmomenten georganiseerd met missionair werkers gericht op het ontvangen van feedback op de nieuw gevormde plannen.

Nadat het nieuwe beleid en de financiële haalbaarheid was uitgewerkt, is de werving gestart voor een 0,8 fte vacature. Dit heeft in 2017 nog niet tot een benoeming geleid.

SAMENWERKING FOCUS EN IMPACT

In het afgelopen jaar is verder ingezet op samenwerking tussen de afdelingen Focus en Impact. Op drie plaatsen wordt een Focus-traject voorbereid waar tegelijkertijd ook een project vanuit de afdeling Impact loopt.

SAMENWERKING TEAM PIONIEREN PKN

De afdeling Impact is nauw betrokken bij het programma pionieren van de PKN. We vergaderen mee met het team pionieren en zijn betrokken en leveren een bijdrage aan de leergemeenschap (o.a. pionierstraining).

LEER- EN INSPIRATIEPROGRAMMA

Door de inzet en aandacht gericht op de nieuwe beleidskeuzes en een vacature binnen de afdeling is er minder ingezet op de verdere ontwikkeling van het leer- en inspiratieprogramma. Bestaande elementen in het programma zoals de jaarlijkse tweedaagse en intervisie hebben gewoon plaatsgevonden maar er zijn minder leer- en inspiratiedagen en de studiemiddagen georganiseerd dan vooraf het plan was.

Programma onderdelen 2017

- Tweedaagse met als thema 'Dienend leiderschap'.
- Leer en inspiratiedag over de vormgeving van samenkomsten.
- Trainingsdag over 'grenzen'.
- Vier contactmomenten met intervisie

DOOP- EN SACRAMENTEN

In de afgelopen jaren zien we het aantal nieuwe kerkplekken waar doop en/of het Heilig Avondmaal wordt gevierd toenemen. Peter Huijser (Het Badhuis in Zwijndrecht) en Fred Kappinga (De Bron in Rotterdam) ontvingen in 2017 de bevoegdheden van predikant als missionair werkers.

ONDERZOEK OPEN PLEKKEN

In samenwerking met de PKN is een onderzoek gestart naar mogelijkheden om op open plekken nieuwe initiatieven te starten, dit mede als uitvloeisel van de in 2016 gesloten overeenkomst.

Ontwikkelingen binnen pioniersprojecten

- Noorderlicht Rotterdam is vanuit de situatie van gemeentestichting een zelfstandige wijkgemeente geworden.
- Het is niet gelukt om de fondsenwerving voor de tweede fase voor het 3D-project in Nieuwegein/Vreeswijk rond te krijgen. In overleg met de kerkenraad is besloten dit project stop te zetten.
- 'Hebron', in Amsterdam-West, heeft de status van een pioniersplek gekregen. De begeleiding verloopt via de nieuwgevormde Amsterdamse pioniersraad, waarin ook Heilig -Vuur-West participeert.
- Almelo LINKT is gestart als nieuwe pioniersplek en wordt begeleid door de IZB. Catherinus Elzinga is betrokken als pionier.
- Oh my God is in Rotterdam gestart als pioniersplek en wordt begeleid door de IZB. Niels de Jong is daar als voortrekker bij betrokken.
- In Zeist is in samenwerking met Evangelie & Moslim de pioniersplek Daar Al Nour gestart. Samer Younan en Rana Alobadi zijn betrokken als pioniers.
- In Leerdam is in samenwerking met Evangelie & Moslim de pioniersplek Daar Al Nour gestart. Rakaan Alexman is betrokken als pionier.
- Huis voor de Ziel is gestart in Amsterdam als pioniersplek vanuit de Noorderkerk. Paul Visser is er pionier-predikant.

- In Amersfoort – Vathorst is de IZB een nieuw initiatief gestart met de naam Gebedsposten. Ron van der Spoel is betrokken als pionier.
- In 2017 was de IZB ook betrokken bij de opstart van pioniersplek CRUX in Rosmalen en De Echo in Rotterdam. Beiden plekken hopen begin 2018 van start te gaan.

Overzicht missionaire initiatieven IZB Impact

1) Gemeenschapsvorming & kerkplanting IZB

1. Amsterdam, Westerwijk	Mark Schippers
2. Groningen, Het Pand	Jan Waanders (IZB)
3. Rotterdam, Geloven in Spangen	Nico van Splunter (IZB)
4. Rotterdam, Licht op Zuid	Martijn Weststrate
5. Rotterdam, Noorderlicht	Niels de Jong (IZB) (in juni 2017 gestopt)
6. Zoetermeer, Perron 61	Arte Havenaar

2) Werken aan missionair (re)vitalisering van gemeente (kerk in de buurt en netwerkkerk)

7. Bussum, Wijkgemeente Sion	Anton Verstoep
8. Den Haag, Bethlehemkerk	Ad Vastenhoud (IZB)
9. Almelo, wijkgemeente De Ontmoeting	Catherinus Elsinga
10. Nieuw Beijerland	Hendrik Klaver
11. Westbroek	Anton Verstoep

3) Werken aan een missionaire levenshouding: gemeente als vormingsplek en oefenplaats

12. Amersfoort, Gebedsposten	Ron van der Spoel (IZB) (in oktober 2017 gestart)
13. Utrecht, Jacobikerkerk	Wim Vermeulen (IZB)
14. Groningen, Martinikerk	Pieter Versloot

4) 3D IZB Dagelijks Dichtbij Delen

16. Capelle aan den IJssel	Gert van den Bos
17. Rotterdam Kralingen	Ageeth Palland (IZB)

Impact 2017 in cijfers

Aantal initiatieven
29

Aantal nieuwe initiatieven
7

Totaal aantal betrokken
werkers
38

Met partnerschap IZB
12

Pioniersplekken
12
(+2 plekken die in 2018
van start zijn gegaan)

Begeleiding individuele
werkers
9

5) Pioniersplekken PKN via IZB

18. Almelo, LINKT	Catherinus Elsinga (in oktober 2017 gestart)
19. Amsterdam, Hebron	Jurjen de Bruijne
20. Amsterdam, Huis voor de ziel	Paul Visser (in oktober 2017 gestart)
21. Hilversum, Vitamine G	Gerard Kansen (vanaf augustus 2018 vacant)
22. Nieuwegein, Cross Cultural	Theo Vreugdenhil
23. Leerdam, Daar Al-Nour (samenwerking E&M)	Rakaan Alexman (in juni 2017 gestart)
24. Rotterdam, De Bron	Fred Kappinga en Elselijn Wajer-Hoogendam
25. Rotterdam OMG	Willem Dekker, Elizabeth en Niels de Jong (IZB)
26. Utrecht, De Haven	Marius van Duijn
27. Huizen, De Brug	Jan Verkerk
28. Zeist, (samenwerking E&M)	Samer Younan en Rana Alobad (in januari 2017 gestart)
29. Zwijndrecht, Het Badhuis	Peter Huijser

Ondersteuning projectmatig missionair werk – netwerk IZB

Waarbij werkers en/of gemeenten gebruik maken van begeleidingsaanbod door de programmalijn

30. Delft	René Strenght
31. Voorthuizen	Wim van der Vegte
32. Veenendaal	Nico Grijzenhout (IZB)
33. Den Haag – De Laak	etra de Nooy
34. Nieuwegein	Dirk de Bree (in najaar 2017 gestopt)
35. Rotterdam Delfshaven	Martijn van Laar
36. Papendrecht	Lisette Verweij
37. Scheveningen	Arjo van der Steen (in voorjaar 2017 gestopt)
38. Sneek	Wia Marinus (in najaar 2017 gestopt)

Dabar

'Het voelde echt alsof Gods geest ons daadwerkelijk één maakte. Daar hebben we als team in de voorbereiding voor gebeden en wat we dan ook telkens tegen elkaar zeiden was: Blijf je focus op God houden.' Zo verwoordde een jongeren de bijzondere samenwerking in het Dabarteam afgelopen zomer. En het bevatte elementen waar we bij het jaarlijkse Ontmoetingsweekend eind april de jongeren op toegerust hebben: sterk staan als team, je door Hem laten gebruiken op de camping en op Hem gericht blijven. Hij is je rots in de branding.

KWALITEIT EN ZICHTBAARHEID

We investeerden dit jaar in de toerusting ook in de kwaliteit van het recreatiewerk en de zichtbaarheid van het Dabarteam op de camping. Aan de hand van een QuickScan namen de plaatselijke Dabarcommissies en de jongeren hun campingsituatie onder de loep. Er was extra aandacht voor de voorbereiding, uitvoering en veiligheid van de activiteiten, het bekend maken van de aanwezigheid van het Dabarteam en de uitstraling van de locatie.

SAMENWERKING MET KINDERWERK TIMOTHEÛS

Voor het missionair kinderwerkmateriaal is een samenwerking gestart met Timotheüs. Bestaand kinderwerkmateriaal is door vrijwilligers bewerkt, zodat dit geschikt is voor gebruik op de camping. De eerste ervaringen hiermee zijn positief. Deze samenwerking zal komend jaar voortgezet worden. Wel vraagt de bewerking van de bijbelverhalen naar de missionaire context nog extra aandacht. De vrijwilligers zullen hiervoor extra instructies ontvangen.

NAZORG

In 2016 is de bezinning gestart over het thema Nazorg bij Dabar. Onze visie is inmiddels op papier gezet in een visiedocument. Het resultaat hiervan is zichtbaar geworden in de toerustingsmomenten van jongeren en campingpastors. Daarnaast is er een brochure en poster ontwikkeld om jongeren en campingpastors voorafgaand, tijdens en na Dabar bewust te maken van de nazorgmogelijkheden. Ook is besloten om tijdens de zomerperiode een noodnummer beschikbaar te stellen, dat 24 uur per dag gebeld kan worden voor situaties waarbij dringend advies gewenst is. Van deze mogelijkheid is in 2017 geen gebruik gemaakt.

NIEUWE VORMEN VAN WERVING & HUISSTIJL DABAR

In de tweede helft van 2017 is er een nieuw wervingsplan en een nieuwe huisstijl voor Dabar ontwikkeld. Hierbij is samengewerkt met een aantal ervaren jongeren die een

Dabar 2017 in cijfers

Aantal deelnemers
388

achtergrond hebben in de marketing- of communicatiewereld. We hebben voor het nieuwe seizoen diverse jongeren geworven die Dabar bekend willen maken bij evenementen en op jeugd- en studentenverenigingen. Zij hebben hiervoor in november een training ontvangen.

Ook wordt er in de werving meer gebruik gemaakt van storytelling. Tijdens de zomer zijn er tien jongeren en campingpastors geïnterviewd en gefotografeerd. Zij maken de Dabarervaringen zichtbaar. Eén van de jongeren deelde daarbij:

“Als ik iets bij Dabar geleerd heb, is het wel een bepaalde levensstijl. De manier van leven op de camping, waarin je onbevangen het geloof deelt met andere mensen, heb ik me meer eigen gemaakt. Ik ben nu veel minder bang om over het geloof te praten, om er voor uit te komen dat ik christen ben.”

VERKLARING OMTRENT GEDRAG (VOG) EN GEDRAGSCODE

In het kader van veilig jeugdwerk is afgelopen jaar voor het eerst gewerkt met een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en een gedragscode. Aan de bijna 400 jongeren en 20 campingpastors die zich één of twee weken inzetten op één van de Dabarcampings werd gevraagd een VOG aan te vragen en gedragscode te ondertekenen. De invoering hiervan is goed verlopen, al zorgde dit wel voor extra werkdruk bij de administratie van de IZB.

DE UITDAGINGEN VAN DABAR

In het najaar is uitgebreid gesproken over de koers van Dabar voor de komende jaren. Na de piek in 2015 zijn er afgelopen twee jaar minder deelnemers geweest. Dit vraagt om een doordenking van de werving en betrokkenheid van deelnemers bij het Dabarwerk. Daarnaast zijn er dit jaar drie campings geweest die na jarenlange samenwerking aangegeven hebben te willen stoppen met het Dabarwerk. Hiervoor zijn verschillende redenen te noemen, waarbij weer het belang zichtbaar werd om aan te blijven sluiten bij ontwikkelingen in de campingpopulatie. Op één plek is door de plaatselijke commissie inmiddels weer een nieuwe camping gevonden. De plaatselijke commissies van de andere twee campings zijn nog op zoek naar een nieuwe camping om een doorstart van het werk mogelijk te maken.

Aantal Dabarperiodes
57

Aantal weken Dabar
88

Aantal campings met Dabar
23

Aantal campingpastors
19

Aantal campings met
campingpastoraat
10

Areopagus

In 2017 is er binnen Areopagus een nieuwe dynamiek ontstaan om de kernaspecten van ons werk - prediking, homiletiek en missie- beslissender op elkaar in te laten werken. Prediking en predikers laten zich uitdagen door het appèl tot missie, door de vragen van deze tijd en van het alledaagse leven. In dat proces ontdekken we dat het missionaire zich laat verrijken door zowel de traditie, de academische homiletiek en inzicht in de context. Dat klimaat stimuleren we en daarin werken we. Zo beantwoordt Areopagus aan haar doel als expertise-centrum van contextuele en missionaire prediking.

Hoe krijgt die dynamiek vorm? Areopagus Magazine (met een geprofessionaliseerde lay-out, verzonden naar een netwerk van 900 lezers, vier nummers in 2017) bevatte, bijvoorbeeld, een interview met Nadine van Hierden, een grensganger tussen reguliere kerkelijke gemeentes en pioniersplekken, en zij pleitte voor een nieuwe leerhouding van zowel predikanten als pioniers. Niels de Jong schreef een artikel over missionaire prediking, opkomend uit zijn eigen levendige praktijk in Rotterdam. Met IZB Focus raakten we in gesprek over de training van predikanten die meedoen aan het Focus-traject en dat krijgt een vervolg. Paul Visser ontwikkelt een cursus voor 2018 specifiek gericht op de ontmoeting tussen pioniers en predikanten. Areopagus is in beweging.

Juist die dynamiek zorgde ook voor een nieuwe concentratie op de eigenheid van Areopagus. Hoe trainen wij predikanten hierin? Wat is de theologische onderbouwing van wat wij bij Areopagus doen? In 2017 is een traject ingezet om tot een publicatie te komen waarin een pleidooi gehouden wordt voor missionaire prediking, waarin uitgelegd wordt hoe en waarom Areopagus in deze denkt en die tegelijkertijd als trainingsboek voor onze cursussen gebruikt kan worden.

VISIEGROEP

De visiegroep participeert in deze publicatie. Visiegroepleden zijn dragers van het denken van Areopagus, zij hebben eigen ervaring en expertise in deze, en zij zien ernaar uit zich verder te ontwikkelen, onder andere via het gezamenlijk werk aan deze publicatie (visiegroepleden zijn Anja van Maanen, Hanneke Ouwerkerk, Bert Karel Foppen, Rien Teeuw, Richard Saly, Theo Pleizier, Paul Visser en Kees van Ekris). Het is voor Areopagus essentieel en verrijkend om via deze brede visiegroep contact te hebben met wat er in allerlei gemeentes in het werkveld van de IZB gaande is.

TRAININGEN

In 2017 zijn ruim 60 predikanten getraind door Areopagus. Dat gebeurde in de studiering over Miskotte, over de spanning tussen geloof, religie en nihilisme (geleid door

Wim Dekker), in een training over 'Preken na een aanslag': Over actualiteit in prediking (geleid door Kees van Ekris), in een training voorafgaand aan Advent (geleid door Paul Visser), en in twee kleinere trainingen: rondom de performance van prediking, en rondom het homiletisch handboek 'Ontvouwen', dat in 2017 verscheen. De eerste drie trainingen waren alle volgeboekt.

Het effect van de trainingen en de studiedagen is veelal dat er een moment ontstaat van theologische en homiletische herbronning, van kameraadschap en collegialiteit en van nieuwe inspiratie, zowel voor de gemeente als voor buitenstaanders. In 2018 willen we die dimensies uitbouwen: Hoe word je als predikant bij Areopagus toegerust op de thema's die relevant zijn voor je context en hoe rusten we je toe op een geestelijke en competente wijze?

NETWERK

Areopagus ontwikkelt zich zo in missionaire richting, ze concentreert zich op haar theologische identiteit en trainingsmethoden en daarnaast is er een netwerkfunctie, zowel in de kerk als in het homiletisch discours. Paul Visser participeert in veel verbanden (in Amsterdam, in landelijke media, op gemeenteavonden in onze achterban). Kees van Ekris is vanuit Areopagus lid van Preekwijzer. Ook de contacten met de PThU verdiept: De homiletische leerlijn in het PAO-aanbod van de PThU kan 'getraind' worden in concrete cursussen van Areopagus. PThU en Areopagus zijn partners, verwijzen naar elkaar en zijn op elkaar ingesteld. Ook met de CHE zijn goede contacten. De performance-cursussen van Nico van der Voet zijn weliswaar niet gecontinueerd (omdat dit aspect in reguliere trainingen opgenomen zal worden), maar als Areopagus verwijzen we naar de Christelijke Hogeschool Ede waar deze cursussen wel aangeboden worden. Kees van Ekris rondde zijn PhD-project bij de PThU af, en hoopt hij in 2018 te promoveren op een homiletisch thema (Making See. A Grounded Theory on the prophetic dimension in preaching).

2018

De dynamiek binnen Areopagus geeft een impuls aan het werk in 2018. Uitbreiding van fte is wenselijk gezien al deze taken, we willen gaan zoeken naar inbreng vanuit andere disciplines, en daarnaast verkennen we of er aanvullende en alternatieve vormen van financiering zijn voor het werk van Areopagus. In onze contacten in heel de kerk en onder allerlei mensen blijkt steeds dat prediking veel oproept. Velen verlangen naar vernieuwing van prediking, velen kennen de troost van goede prediking, velen ervaren de kracht van de 'gooi naar de ziel' die in de preek gebeurt.

Een van de opdrachten die Areopagus voor zichzelf heeft geformuleerd is een directer contact te gaan leggen met 'hoorders', met de lokale gemeenten. We exploreren een format waarin het geloofsgesprek over de prediking binnen de gemeente op een stimulerende en zorgvuldige manier gevoerd kan worden. Prediking is een gebeuren waarin heel de gemeente betrokken is, en hoe kunnen we het klimaat rondom prediking in gemeentes en ook onder jongeren stimuleren? Is misschien het verlangen in de gemeente ook aan te boren? Kunnen we de stem van de gemeente ook mee laten spreken in de agenda van Areopagus?

07.

Hoogleraar secularisatiestudies

Van de hand van Herman Paul, bijzonder hoogleraar Secularisatiestudies namens de IZB en GZB aan de Rijksuniversiteit Groningen, verschenen in 2017 twee boeken. Bij Amsterdam University Press verscheen *Secularisatie: een kleine geschiedenis van een groot verhaal* – door dagblad Trouw getypeerd als ‘een meesterwerk van nuance, intelligentie en volledigheid’. In 2018 zal een herdruk verschijnen in de serie *Elementaire Deeltjes*.

In de christelijke pers trok vooral *De slag om het hart: over secularisatie van verlangen* (Uitgeverij Boekencentrum, Utrecht), veel aandacht. Het boek werd breed gerecenseerd, lokte veel interviews uit en beleefde al snel een tweede druk.

Naar aanleiding van *De slag om het hart* gaf Herman Paul een driedaagse cursus in Amersfoort die door circa twintig predikanten en kerkelijke werkers werd bezocht. Ook participeerde hij in een postacademische cursus aan de Rijksuniversiteit Groningen. Met Beatrice de Graaf organiseerde hij een studiemiddag (circa veertig deelnemers) die zal resulteren in een themanummer van *Kerk en Theologie*, en hij verzorgde lezingen voor predikanten, schoolbestuurders en gemeenteleden.

Samen met Stefan Paas (VU) bereidde Paul een onderzoeksproject voor ('Individual Choice, Rational Thinking, and Disciplined Conduct: On the Secularizing Effects of Christian Mission'), dat in 2018 met financiële steun van de GZB van start zal gaan.

08.

Communicatie

De afdeling Communicatie ondersteunt de publiciteit van alle werktakken van de IZB: Areopagus, Dabar, Focus en Impact). Daarbij wordt zowel gebruik gemaakt van eigen informatiekkanalen als de landelijke kerkelijke pers en plaatselijke periodieken. Daarnaast ontwikkelt de afdeling veel materiaal ten behoeve van fondsenwerving en verzorgt ze de (eind)redactie van Areopagus Magazine en de periodieken Lichtspoor en ECHO.

LICHTSPOOR

Het 'pastoraal-missionaire' tijdschrift 'Lichtspoor', dat zes maal per jaar verschijnt in een oplage van ca. 26.000 exemplaren, vervult in tal van gemeenten een gewaardeerde functie in het ouderenbezoekwerk. Elk nummer bevat een interview, meditatieve artikelen, een kort verhaal en een lied.

In 2017 heeft de redactie het initiatief genomen om in te haken op de actuele discussies rondom het levenseinde. In september verscheen het themanummer 'Beginnen over het einde'. Dankzij een gericht fondswervingsverzoek onder een aantal betrokkenen uit de achterban zijn de financiën verworven voor deze editie met een aantal extra pagina's. Dr. J. van Eck (emeritus legerpredikant) schreef een preekschets bij het thema.

'Beginnen over het einde' stond ook centraal tijdens de 'Lichtspoordag', de jaarlijkse toerustingsbijeenkomst op de laatste zaterdag van oktober. Ook in 2017 bleek de toerusting die de IZB aan deze categorie vrijwilligers duidelijk in een behoefte te voorzien. De belangstelling voor het programma met twee lezingen van theoloog/publicist Nico van der Voet bleek groter dan de organisatie aan kon. In het komende jaar zal de capaciteit daarom worden uitgebreid.

In 2018 zal de Lichtspoordag in het teken staan van de presentatie van het boek 'Gij die zo nabij zijt', een uitgave in de Artios-reeks. Het nieuwe boek bevat een serie handreikingen voor ambtsdragers en gemeenteleden die actief zijn in het ouderenpastoraat.

ECHO

Met een bescheiden, maar zeer betrokken redactie wordt tweemaal per jaar een uitgave van ECHO gemaakt, voor Pasen en Kerst. Veel gemeenten maken daar gebruik van – ook al daalt de oplage van jaar tot jaar. In 2017 telde de Paas-Echo 72.000, de Kerst-uitgave 91.000 exemplaren.

Evenals voorgaande jaren kregen gemeenten de gelegenheid om op de achterpagina van het tijdschrift – 16 pagina's – hun kerkdiensten en activiteiten tijdens de feestdagen te vermelden.

Om predikanten te ondersteunen bij de uitleg en verkondiging laten we elk nummer vergezeld gaan van een preekschets – in samenwerking met de collega's van Areopagus.

09.

Fondsenwerving en relatiebeheer

Inspireren, inspireren, inspireren. Niets bevordert zo de geestelijke en financiële betrokkenheid bij een missionaire organisatie als de IZB dan het delen van inspirerende verhalen.

Met deze kernachtige visie zijn we in het jaar 2017 van start gegaan. Samen met de stafafdeling communicatie hebben we verhalen 'opgehaald' uit het werkveld en deze verspreid via media-kanalen die voor de IZB-uitstraling van betekenis. De werkwijze heeft er toe geleid dat het aantal betrokkenen bij het missionaire werk van onze organisatie is gegroeid. Een van de graadmeters daarvoor is de financiële ontwikkeling gedurende afgelopen jaar. De nieuwe visie gaat vruchten afwerpen.

IZB IMPACT

De werving voor verschillende projecten van IZB-Impact vragen veel aandacht. We vergaderen met lokale commissies, we verstrekken gevraagd en ongevraagd advies, we schrijven fondsen aan met donatieverzoeken, we werken aan een netwerk van betrokken kerkelijke gemeenten. Die inzet levert wisselend succes op; belangrijke 'succesfactoren' zijn het type project, de locatie en niet in de laatste plaats de hoeveelheid tijd die ervoor vrijgemaakt kan worden.

NIEUWE WEBSITE

De ontwikkeling van een nieuwe website heeft in 2017 veel aandacht opgeëist. Na de fase waarin in- en extern analyses zijn gemaakt zijn halverwege het jaar de verschillende wireframes en designs worden ontwikkeld. Daarna kon het echte bouwen beginnen. Een groot deel van de wensenlijst is gerealiseerd. Op de valreep, op een van de laatste werkdagen van het jaar ging de nieuwe website online, met tal van nieuwe mogelijkheden om ook digitaal met onze (potentiele) achterban in contact te treden. De website zal dan ook een belangrijke schakel zijn in de 'klantreis', die we verder willen optimaliseren.

EVENEMENTEN

Op zaterdag 25 februari organiseerde we een grote koor- en muziekavond in de Bethlehemkerk in Den Haag. Muzikale medewerking verleende het Chr. Sliedrechts Mannenkoor Ichthus (onder leiding van Martin Zonnenberg, Bert Kruis, orgel), Rineke de Wit (zang, hobo) en het ensemble Voci Vocal. Ds. Paul Visser (Amsterdam), ds. Ad Vastenhou

(Den Haag) en onze algemeen directeur Sjaak van den Berg leverden bijdragen aan het programma. De combinatie van muziek, samenzang en bezinning zorgde voor een unieke avond. Uit reacties bleek dat het programma zowel de bezoekers als de medewerkers had geraakt.

De IZB maakt als organisatie dankbaar gebruik van mensen die vrijwillig activiteiten ontplooiën om de IZB te ondersteunen, op welk manier dan ook. We lichten er twee uit, de Elfkerkentocht en de Toer voor het goede doel. Beide worden georganiseerd door enthousiaste vrijwilligers, die de handen uit de mouwen steken om aandacht te vragen voor het werk van de IZB en daar ook geld voor op te halen.

Klaas Jan van den Belt fietste met zijn vader Willem in juni in twee dagen van Rijssen via Apeldoorn en Oldebroek naar het IZB-bureau in Amersfoort, het 'hoofdkantoor' van Dabar. Onderweg deden ze elf kerken aan. Dat was niet alleen leuk voor een foto in het logboek op hun facebook-pagina, ze vroegen meteen aandacht voor het werk van Dabar. En in het voorbijgaan haalden ze een mooie bijdrage op voor het campingwerk.

TOER VOOR HET GOEDE DOEL

Met de organisatie in de handen van fanatieke wielrenners als Jan Waanders (missionair werker Het Pand) en ds. Jan Holtslag (predikant Hervormd Giessenburg) kon de 2017 editie van de toer bij voorbaat eigenlijk al niet mis gaan. Toch was iedereen blij verrast door de nieuwe vorm waarvoor gekozen was. De deelnemers koersen langs missionaire projecten om daar uit de eerste hand te horen wat ze daar doen om mensen te bereiken. Het resultaat was niet alleen een schitterende tocht die een mooi geldbedrag opbracht, maar ook deelnemers die aangaven dat ze onder de indruk waren van wat God op deze plaatsen aan het doen is.

BEDRIJFSLEVEN

Elise van Es heeft in de eerste helft van 2017 uitvoerig onderzoek gedaan hoe de IZB ondernemers en leidinggevenden zou kunnen bereiken. Mede op basis van het eindrapport en de aanbevelingen van haar onderzoek kreeg ze een aanstelling van 2,5 dagen in de week om haar plannen ten uitvoer te brengen. Met name het creëren van de juiste propositie om toegevoegde waarde te genereren en de implementatie van de 'customer journey' heeft afgelopen jaar plaatsgevonden.

10.

HRM

In dienst

Elise van Es
Ivar van Loen
Jaël Verheij-Oudshoorn
Ron van der Spoel

Uit dienst

Anja van Maanen-Hoekman
Davy Hoolwerf
Mandy Vis

AANTAL FTE'S

Er zijn 39 medewerkers gedurende (een deel van) het jaar 2017 in dienst geweest.
Per 31 december 2017 waren dat er 35. Het aantal fte's in 2017 bedroeg 26,1.

Aantal medewerkers in dienst

2009	31	22,8 fte
2010	33	23,8 fte
2011	34	27,4 fte
2012	40	29,5 fte
2013	42	28,8 fte
2014	42	22,4 fte
2015	42	24,3 fte
2016	47	22,0 fte
2017	39	26,1 fte

Verzuimpercentage

2011	3,3%
2012	4,5%
2013	5,2%
2014	1,9%
2015	1,5%
2016	0,74%
2017	0,4 %

Verantwoordingsverklaring 2017

Het bestuur van IZB - vereniging voor zending in Nederland onderschrijft door middel van deze verklaring de volgende principes van goed bestuur:

1. Binnen de instelling dient de functie "toezicht houden" (vooraf: vaststellen of goedkeuren van plannen en achteraf: het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk te zijn gescheiden van het "besturen" en van de "uitvoering".
2. De instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling.
3. De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

Deze drie principes zijn hierna nader uitgewerkt.

PRINCIPE 1 - TOEZICHT HOUDEN, BESTUREN EN UITVOEREN

Organisatie van het intern toezicht op bestuurlijke en uitvoerende taken en de uitvoering daarvan

De instelling wordt bestuurd door het statutair bestuur, bestaande uit ten minste zeven natuurlijke personen.

Bestuursleden worden benoemd door de algemene vergadering. De benoeming geschiedt voor een periode van drie jaren. Elk jaar treden ten minste twee bestuursleden af volgens een door het bestuur op te maken rooster. Bestuursleden kunnen maximaal drie maal worden herbenoemd. Het bestuur doet een voordracht aan de algemene vergadering. Leden kunnen namen van kandidaten bij het bestuur indienen. Het bestuur bepaalt dan een dubbeltal ter verkiezing. Als er geen namen worden ingediend, doet het bestuur een enkelvoudige voordracht aan de vergadering.

Het bestuur telt in 2017 negen leden en één vacature. De dagelijkse leiding van de activiteiten berust bij de tweehoofdige titulaire directie (algemeen directeur en operationeel directeur). De directie opereert met inachtneming van de statuten, de bestuursbesluiten en het directiereglement. Het toezicht vooraf berust bij het bestuur. Het bestuur stelt, op advies van de directie, het meerjarenbeleidsplan, het jaarplan en de begroting vast. Na vaststelling in het bestuur wordt hieraan uitvoering gegeven door de verschillende afdelingen onder leiding van de directie.

Het bestuur heeft het besturen van de vereniging gedeeltelijk gedelegeerd aan de tweehoofdige directie). Tot de competentie van de directie behoren het uitvoeren van de werkzaamheden binnen de kaders van het door het bestuur vastgestelde beleid, het

leiding geven aan de werkorganisatie, het personeelsbeleid en het onderhouden van externe contacten.

De instelling heeft geen afzonderlijk toezichthoudend orgaan. De functie toezicht houden achteraf wordt vervuld door het bestuur. Het bestuur vergadert ten minste vier maal per jaar, in aanwezigheid van de directie. De toezichthoudende functie van het bestuur vindt plaats door beoordeling van door de directie aangeleverde stukken (inclusief een periodiek directieverslag) en de besluitvorming daarover.

De IZB heeft een Commissie Toetsing Financieel Beleid, die bestaat uit leden van de vereniging (niet zijnde bestuursleden) met specifieke deskundigheid op financieel en beleidsmatig gebied. Deze commissie overlegt ten minste twee maal per jaar met de directie en het hoofd financiën en bedrijfsvoering over het beleid, de begroting en de jaarrekening en is op deze wijze namens de leden betrokken bij het toezicht vooraf en achteraf. In 2017 heeft deze commissie tweemaal vergaderd. Aan het begin van het verslagjaar waren de volgende personen lid van de commissie: mevrouw H. (Hilda) Freije uit Gorinchem, R. (Ruud) den Nederlanden, en dhr M. (Maarten) van Duijn (RA). De voorzittersrol is sindsdien in handen van mevrouw Freije. In 2017 is Den Nederlanden afgetreden.

Aan de hand van het jaarverslag en jaarrekening leggen bestuur en directie aan de leden van de vereniging verantwoording af over de verrichte activiteiten, over de ingezette middelen en over de uitkomsten van de fondsenwerving. De algemene vergadering (de ledenvergadering) stelt na bespreking het jaarverslag vast en vervult aldus haar rol van toezicht houden achteraf.

Optimale samenstelling van het bestuur

IZB - vereniging voor zending in Nederland streeft naar een zodanige samenstelling van het bestuur, dat de noodzakelijk geachte competenties binnen het bestuur vertegenwoordigd zijn. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat de individuele bestuursleden gezamenlijk over een veelheid aan kwaliteiten beschikken.

Evaluatie van het functioneren van directie en bestuurders

Het functioneren van de directie wordt jaarlijks geëvalueerd door het bestuur, mede aan de hand van de directieverslagen over de verstreken periode, die geagendeerd zijn voor de bestuursvergaderingen. Daarnaast vindt ten minste eenmaal per jaar een functioneringsgesprek door de voorzitter van het bestuur en een ander bestuurslid met de directeuren plaats. In het op 10 april 2015 vastgestelde document 'beschrijving van de bestuursstructuur' is opgenomen: 'het bestuur zal ten minste één maal per vier jaar – onder leiding van een externe deskundige - het eigen functioneren, gericht op de kwaliteit en de doelmatigheid van besturen, beoordelen en ontwikkelen'. Op 7 december 2016 heeft er

onder leiding van dhr H. Griffioen (Griffioen Organisatieadvies) een bestuursevaluatie plaatsgevonden. Deze heeft geleid tot aanbevelingen, waaronder het instellen van een commissie die een op onderzoek gebaseerd voorstel doet aan het bestuur inzake het aanpassen van haar functioneren aan de eisen van de veranderende context. In 2017 heeft deze commissie voorstellen ontwikkeld die in 2018 verder worden uitgewerkt en naar verwachting worden ingevoerd.

PRINCIPE 2 - OPTIMALE BESTEDING VAN MIDDELEN

Benoemen van richtinggevende doelstellingen op alle relevante gebieden en niveaus

Op 19 november 2010 heeft het bestuur een nieuwe missie en visie vastgesteld. Op 3 februari 2012 heeft het bestuur deze missie en visie op onderdelen bijgesteld. De missie luidt: 'Wij belijden dat zending Gods eigen werk is. Hij heeft zijn Zoon gezonden in de wereld. Zijn Geest zorgt door de eeuwen heen voor de voortgang van de evangelieverkondiging met het oog op de dag van het koninkrijk van God. Wij staan voor zending in Nederland. Wij werken eraan mee dat gemeenten en gemeenteleden gestalte geven aan het evangelie van Jezus Christus in de wereld en dat zij daardoor mensen voor Hem winnen. Het is onze passie dat mensen die Hem nog niet kennen, tot het heil in Christus komen en samen met zijn gemeente Hem navolgen.' Op 13 april 2012 heeft het bestuur het meerjarenbeleidsplan 2013 – 2017 goedgekeurd. In het beleidsplan zijn richtinggevende doelstellingen opgenomen.

Op 8 september 2017 heeft het bestuur de kaderbrief 2018 vastgesteld. In deze brief geeft het bestuur aan de werkorganisatie aan binnen welke kaders (vanuit het meerjarenbeleidsplan) het jaarplan 2018 dient te worden opgesteld. Het jaarplan 2018 is door het bestuur goedgekeurd in zijn vergadering van 17 november 2018.

Monitoren en evalueren van de uitvoering van activiteiten en interne processen

De organisatie is zich ervan bewust, dat de noodzakelijke middelen door collecten en giften bijeengebracht worden. Het beleid is mede daarom gericht op de effectiviteit van de activiteiten en de efficiënte inzet van middelen. De personeelskosten vormen de belangrijkste kostencategorie. Het betreft vaak projecten met een lange looptijd. Bij het bepalen van de personele inzet binnen de werkvelden is de omvang van de inzet (parttime of fulltime) voortdurend een punt van aandacht. Ook bij inkoop van goederen en diensten wordt gezocht naar de beste prijs-kwaliteitverhouding.

Bewaking van de doelmatige uitvoering van de activiteiten vindt plaats door bestuur, directie en afdelingshoofden. Aan de hand van het directieverslag en/of voorstellen van de directie bewaakt het bestuur de voortgang van de doelstellingen voor de

desbetreffende periode en worden nieuwe initiatieven besproken. Intern bewaakt en evalueert de directie de inhoudelijke aspecten van de activiteiten, de doelmatige uitvoering daarvan en de realisering van de doelstellingen. De directie komt tweewekelijks bijeen in een directieoverleg. De directie behandelt dan werkverslagen, rapportages en/of voorstellen van de afdelingshoofden en besteedt aandacht aan knelpunten en nieuwe initiatieven. In het kader van de beleidsvoorbereiding is er een breed beleidsoverleg ingesteld. Doel van het breed beleidsoverleg is het aandragen van bouwstenen voor het formuleren van beleid, door middel van fundamentele gedachtevorming over missiologische visie, beleid, strategie en innovatie.

De bestedingscontrole vindt als volgt plaats. Eenmaal per kwartaal wordt een budget-rapportage opgesteld en worden de bestedingen vergeleken met de taakstellende begroting. Belangrijke verschillen worden geanalyseerd. De directie stelt aan de hand van deze gegevens vast of het niveau van de bestedingen acceptabel is. Maandelijks wordt de ontwikkeling van de inkomsten bewaakt aan de hand van een rapportage van de gerealiseerde inkomsten in relatie tot begroting en realisatie van voorgaande jaren.

In werking stellen van aanpassingen naar aanleiding van de evaluaties

De wijze van aanpassing hangt af van het desbetreffende onderwerp. Het bestuur maakt afspraken met de directie over gewenste aanpassingen en de implementatie daarvan en ziet, onder meer aan de hand van het directieverslag, er op toe dat de implementatie daadwerkelijk plaats vindt.

PRINCIPE 3 - OPTIMALE RELATIES MET BELANGHEBBENDEN

Belanghebbenden van IZB - vereniging voor zending in Nederland zijn:

Extern

1. alle kerkelijke gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland, en met name zij die de activiteiten van IZB – vereniging voor zending in Nederland financieel en anderszins steunen;
2. kerkenraden, predikanten, zendings- en evangelisatiecommissies;
3. donateurs en subsidieverstrekkers;
4. kerkelijke pers;
5. (samenwerkingsverbanden van) christelijke organisaties;
6. christelijke media (o.a. wekelijkse columns in 'EO Live').

Intern

7. de leden van de vereniging;
8. medewerkers, bestuursleden en vrijwilligers.

Inhoud en de kwaliteit van de aan de belanghebbenden verstrekte informatie en wijze waarop informatie wordt verstrekt

De externe communicatie is voornamelijk gericht op de (predikanten, kerkenraden en leden van) plaatselijke kerkelijke gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een breed scala aan middelen:

1. het blad Tijding, dat vier maal per jaar wordt toegezonden aan alle leden;
2. de site www.izb.nl, Facebook-pagina en het twitterkanaal.
3. Areopagus Magazine
4. Focusnieuws (een digitale nieuwsbrief bedoeld voor gemeenten en gemeenteleden betrokken bij IZB Focus)
5. het (interne) IZB-Bulletin, dat gemiddeld eenmaal per twee weken digitaal wordt verspreid onder alle medewerkers;
6. folders, brochures, via kerkelijke gemeenten;
7. persberichten in landelijke bladen en kerkbladen;
8. nieuws- en achtergrondartikelen in landelijke media;
9. voorlichtingsbijeenkomsten (op aanvraag van gemeenten).

De verantwoordelijkheid voor deze uitgaven ligt bij de directie; de afdeling communicatie verzorgt de uitvoering.

Inrichting van de communicatie

Het communicatiebeleid van de IZB wordt gekenmerkt door de volgende trefwoorden: actueel, transparant, pro-actief, doelgericht. Afhankelijk van de aard en de urgentie van de communicatie wordt daarbij een keuze gemaakt uit de veelheid aan mogelijkheden.

Manier van omgaan met ideeën, opmerkingen, wensen en klachten van belanghebbenden

Over de wijze waarop we met belanghebbenden communiceren bestaan heldere afspraken. Deze zijn verwoord in een klachtenprotocol. Er bestaan korte lijnen voor de beantwoording van vragen, opmerkingen of klachten. Veruit de meeste worden binnen een week beantwoord. Als de opmerkingen of vragen nader overleg vereisen binnen de vergadering van het directieteam, volgt een schriftelijke, dan wel mondelinge respons uiterlijk binnen twee weken. Vragen van de pers worden behartigd door, of in opdracht van de directie.

Voor medewerkers is een vertrouwenspersoon aangesteld.

Amersfoort, 16 februari 2018

Namens het bestuur van IZB - vereniging voor zending in Nederland,

M.C. Batenburg, voorzitter

R.F de Wit, secretaris

12.

Verkorte jaarrekening

Balans per 31 december 2017

	31 december 2017	31 december 2016
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	119.895	34.333
Materiële vaste activa	107.328	157.579
Financiële vaste activa	8.375	8.375
	235.598	200.287
Vorraden	12.810	0
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	35.247	17.556
Vorderingen op gelieerde organisaties	3.525	13.856
Overige vorderingen en overlopende activa	60.153	69.243
	98.925	100.655
Liquide middelen	2.584.639	2.534.072
Totaal	2.931.972	2.835.014

Balans per 31 december 2017

	31 december 2017	31 december 2016
Passiva		
Reserves en fondsen		
Reserves		
Continuïteitsreserve	1.049.376	989.800
Bestemmingsreserve bijzondere leerstoel	54.200	29.028
Bestemmingsreserve toekomstige huisvesting	1.250.000	1.250.000
Bestemmingreserve kernactiviteiten	0	94.776
	2.353.576	2.363.604
Fondsen		
Bestemmingsfonds missionaire projecten	294.453	186.695
	2.550.299	2.622.170
Eigen vermogen		
	7.200	8.833
Langlopende schulden		
Kortlopenden schulden		
Crediteuren	48.850	71.568
Belastingen en premies sociale verzekeringen	105.724	80.781
Vooruitontvangen bedragen	2.190	5.764
Overige schulden en overlopende passiva	119.979	117.769
	276.743	275.882
Totaal	2.931.972	2.835.014

Staat van baten en lasten over 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Baten			
Baten van particulieren	918.081	837.400	775.281
Baten van bedrijven	57.595	10.000	37.515
Baten van organisaties zonder winststreven	1.153.949	1.196.100	1.011.001
Som van de geworven baten	2.129.625	2.043.500	1.823.797
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	22.290	-7.200	27.693
Overige baten	-6.080	0	64.943
Som der baten	2.145.835	2.036.300	1.916.433
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Focus - toerusting gemeenten	307.970	323.300	346.400
Impact - missionaire projecten	925.608	996.000	852.017
Areopagus	85.309	91.600	66.504
Dabar	133.986	122.100	125.111
Missionaire publiciteit	7.487	4.000	11.618
Samenwerkingsverbanden	104.273	104.800	105.222
Communicatie	109.064	130.100	106.851
Totaal lasten doelstellingen	1.673.697	1.771.900	1.613.723
Kosten eigen fondsenwerving	191.308	206.000	202.037
Kosten beheer en administratie	185.418	174.900	176.706
Som der lasten	2.050.423	2.152.800	1.992.466
Saldo vóór financiële baten en lasten	95.412	-116.500	-76.033
Saldo financiële baten en lasten	2.318	7.000	4.162
Saldo van baten en lasten	97.730	-109.500	-71.871
Bestemming saldo van baten en lasten			
Continuïteitsreserve	-35.200	-24.300	24.696
Bestemmingsreserve kernactiviteiten	0	-53.300	-47.324
Bestemmingsreserve toekomstige huisvesting	0	0	426
Bestemmingsreserve bijzondere leerstoel	25.172	-12.600	-4.072
Bestemmingsfonds missionaire projecten	107.758	-19.300	-26.274
	97.730	-109.500	-71.871

FINANCIËN EN BEDRIJFSVOERING

De balans per 31 december 2017 (pag. 49/50) en de staat van baten en lasten (pag. 51) zijn ontleend aan de jaarrekening 2017, waarbij Visser & Visser Accountants te Barneveld een goedkeurende controleverklaring hebben afgegeven.

Hieronder vindt u een beknopte toelichting op de cijfers. Voor de details wordt verwezen naar de jaarrekening 2017, die op de website www.izb.nl is opgenomen en die op verzoek kan worden toegezonden.

De verslaggeving is in 2017 gerapporteerd volgens de actuele, gewijzigde richtlijnen; de vergelijkende cijfers van 2016 zijn aangepast aan deze systematiek en wijken daarom op onderdelen af van het jaarverslag van 2016.

TOELICHTING BIJ DE JAARCIJFERS 2017

De **baten uit eigen fondsenwerving** zijn in de afgelopen jaren uitgekomen op:

2013:	€ 1.785.000
2014:	€ 1.723.000
2015:	€ 1.809.000
2016:	€ 1.824.000
2017:	€ 2.130.000

De inkomsten uit nalatenschappen waren € 100.000 hoger dan in 2016. De bijdragen vanuit kerkelijke gemeenten en van particulieren zijn licht gedaald. De bestemmingsgiften voor specifieke projecten zijn daarentegen ook dit jaar flink toegenomen.

De **overige baten** in 2016 betreffen met name het resultaat, van de verkoop van de kantoorpanden, waarin de IZB voorheen was gehuisvest. In 2017 was sprake van nagekomen kosten, die een correctie op de baten zijn.

De **bestedingen aan de doelstelling** van de IZB hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (in € en in % van de totale bestedingen in het jaar):

2013:	€ 1.770.000	- 83%
2014:	€ 1.232.000	- 76%
2015:	€ 1.495.000	- 74%
2016:	€ 1.614.000	- 81%
2017:	€ 1.675.000	- 82%

De bestedingen in 2017 in euro's zijn lager dan begroot, omdat enkele begrote lasten niet zijn gemaakt, onder andere omdat een vacature niet is vervuld. De percentages schommelen enigszins; het in 2017 gerealiseerde percentage komt vrijwel overeen met de doelstelling, die in de begroting van 2017 was geformuleerd.

De **kosten van fondsenwerving** zijn, in % van de baten, als volgt:

2013:	11,3%
2014:	12,1%
2015:	12,9%
2016:	11,1%
2017:	9,0%

De kosten van fondsenwerving in % van de baten zijn fors lager dan in voorgaande jaren, enerzijds doordat de reële kosten iets lager zijn dan vorig jaar en anderzijds door de stijging van de baten, waardoor de verhouding gunstiger uitpakt. De kosten blijven ruim binnen de norm van het CBF (maximaal 25%).

De **kosten van beheer en administratie** zijn, in % van de totale lasten, uitgekomen op:

2013:	6,9%
2014:	11,2%
2015:	14,0%
2016:	8,9%
2017:	9,0%

In 2015 bleven de kosten van beheer en administratie binnen de door het bestuur gestelde norm van maximaal 15,0%. Na een door de directie doorgevoerde reorganisatie zijn deze kosten met ingang van 2016 aanzienlijk lager.

BEZOLDIGING BESTUUR EN DIRECTIE

Aan de statutaire bestuurders worden geen andere vergoedingen toegekend dan een vergoeding voor gemaakte reiskosten. Het bestuur heeft de feitelijke leiding overgedragen aan de titulaire directie.

De dagelijkse leiding van de organisatie berust bij twee titulaire directeuren, die, op grond van de arbeidsvoorwaardenregeling van de Protestantse Kerk in Nederland, als volgt zijn beloond:

	J.A. van den Berg (algemeen directeur) 2017	G.J.de Groot (operationeel directeur) 2017	J.A. van den Berg (algemeen directeur) 2016	G.J.de Groot (operationeel directeur) 2016
Dienstverband				
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald	onbepaald	onbepaald
Uren	36	36	36	36
Parttime percentage	1,0	1,0	1,0	1,0
Periode	12 mnd	12 mnd	12 mnd	12 mnd
Bezoldiging				
Bruto loon/salaris	68.855	66.240	65.091	62.409
Vakantiegeld/ eindejaarsuitkering	10.316	9.923	9.923	9.464
Totaal jaarinkomen	79.171	76.163	75.014	71.873
Sociale lasten	9.970	9.964	9.710	9.707
Pensioenlasten	8.589	8.197	8.184	7.779
Totaal bezoldiging	97.730	94.324	92.908	89.359

Naast de directietaken zijn de directeuren samen voor 1,7 fte direct bij de uitvoering van de programma's betrokken; de resterende 0,3 fte betreft de directietaken.

VERMOGEN

Ultimo 2017 bedraagt het vermogen van de IZB € 2.648.000. Het vermogen bestaat uit verschillende componenten, te weten:

- Een continuïteitsreserve ter grootte van € 1.049.000. Dit bedrag is lager dan de interne norm van € 1.390.000, die berekend is op basis van de in de organisatie bestaande risico's. De Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland hanteert als norm dat de continuïteitsreserve maximaal 1½ maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedraagt (dat is circa € 2.731.000). De continuïteitsreserve van de IZB blijft ruim binnen dit maximum.
- Een bestemmingsreserve toekomstige huisvesting van € 1.250.000, gevormd uit de verkoopopbrengsten van de in 2015 en 2016 verkochte kantoorpanden.
- Een bestemmingsfonds missionaire projecten van € 294.000. Dit betreft met een specifieke bestemming ontvangen giften voor de projecten van Impact, die volgend jaar of in de jaren daarna aan de desbetreffende projecten zullen worden besteed.
- Daarnaast is er nog een reserve van kleinere omvang bestemd voor de kosten van een leerstoel.

BELEGGINGSBELEID

Op grond van het treasury statuut zijn de middelen van de organisatie aangehouden op een spaarrekening bij een van de Nederlandse banken.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van IZB – vereniging voor zending in Nederland

De in dit verslag opgenomen samengevatte jaarrekening, bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2017 en de samengevatte staat van baten en lasten over 2017 met bijbehorende toelichtingen, zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van IZB – vereniging voor zending in Nederland. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 12 april 2018. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 12 april 2018.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving waaronder Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van IZB – vereniging voor zending in Nederland.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting op de jaarrekening.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van IZB – vereniging voor zending in Nederland voor het jaar eindigende op 31 december 2017 en in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting op de jaarrekening.

Barneveld, 12 april 2018

Visser & Visser Accountants B.V.

Was getekend.

E.D. van den Brink RA

13.

Risico-analyse

In 2017 hebben we de belangrijkste risicogebieden van de organisatie geïnterpreteerd. Daarbij zijn ook de bijbehorende actiepunten in kaart gebracht, inclusief de eventuele restrisico na de getroffen beheersingsmaatregelen. De risicoanalyse stelt bestuur en directie in staat vast te stellen in hoeverre de maatregelen adequaat zijn. Op basis van de beschreven restrisico's is een gewenste omvang van de continuïteitsreserve berekend. De maximale omvang is van toepassing als de beschreven risico's zich alle tegelijkertijd voordoen.

We lopen hier de belangrijkste risicogebieden langs:

MISSIE EN STRATEGIE

- a. De IZB kan zich in beleid en uitvoering verwijderen van de missie, wat als onaanvaardbaar wordt beschouwd, omdat dit de relevantie van de organisatie aantast. Getroffen maatregelen zijn hoge standaarden bij werving en selectie van medewerkers en directie. Voorts is een begin gemaakt met het verankeren van het 'voicemechanisme' in de overlegstructuren, voor een structurele inbreng van leden, kerken/gemeenten en samenwerkingspartners.
- b. Ontkerkelijking en secularisatie. Risicobereidheid is hier niet relevant, omdat het de context betreft waarin de organisatie opereert. De IZB ontwikkelt programma's die de leden van de kerkelijke gemeenten bewust maken van de relevantie van het christelijk geloof, ook in een seculiere context.

ORGANISATIE

- a. Het risico bestaat dat de binding van leden-particulieren aan de organisatie afneemt – dat is een algemene landelijke trend. Belangrijke partners, zoals kerkelijke gemeenten, geen lid zijn van de vereniging. Op termijn kan dat verlies van inkomsten met zich meebrengen. Door het hiervoor genoemde voicemechanisme wordt er aan gewerkt om de betekenis van de organisatie voor haar leden te verwortelen.
- b. Er is geen risicobereidheid ten aanzien van fraude en onrechtmatig handelen. In verband daarmee worden besluiten door de tweehoofdige directie collegiaal genomen. Verder is er de toezichthoudende rol van het bestuur en is er een adequaat stelsel van functiescheiding.
- c. Beveiliging persoonsgegevens. In 2017 is een protocol databeveiliging ontwikkeld, aansluitend bij de Algemene Verordening Gegevensbescherming, die in mei 2018 van kracht wordt. De organisatie wenst geen risico te lopen op dit terrein en past de wettelijke regels integraal toe. Een interne functionaris voor de gegevensbescherming ziet hierop toe.

FINANCIEEL

- a. Risico op teruglopen van inkomsten. De organisatie is voor een groot deel afhankelijk van inkomsten uit donaties. Teruglopen van inkomsten zou het directe gevolg kunnen zijn van het zich voordoen van de hiervoor genoemde risicogebieden. De organisatie wenst de invloed van deze risico's op het geefgedrag zoveel mogelijk op te vangen door de hiervoor genoemde beheersingsmaatregelen. In toenemende mate streven we ernaar dat bijdragen van deelnemers aan de programma's en bestemmingsgiften voor (aansprekende) programma's in balans zijn met de kosten van deze programma's. In verband hiermee vindt een verschuiving plaats van algemene giften naar bestemmingsgiften.
- b. Nalatenschappen en legaten. Nalatenschappen en legaten zijn onzekere geldstromen. De organisatie onderkent dit risico, maar zorgt voor voldoende ruimte in de continuïteitsreserve om lagere inkomsten dan begroot op te kunnen vangen.

PROGRAMMALIJNEN

- a. Impactmeting en communicatie daarover is nog beperkt ontwikkeld. In 2018 wordt een start gemaakt met het ontwikkelen van impact-assessments. Ook wordt gezien in hoeverre de communicatie over de programmalijnen van betekenis is voor de relevantie van en steun aan de missie van de organisatie.
- b. Beheersen van groei. Het programma Focus kende een goede ontvangst in 2017. Ook voor de komende jaren wordt groei verwacht. Het onvoldoende beheersen daarvan kan tot een ongewenste druk op de organisatie leiden.
- c. Voorkomen van innovatie-achterstanden. De organisatie onderkent het risico dat programma's onvoldoende kunnen innoveren. Bij het opstellen van meerjarenbeleid en jaarlijkse beleidsplannen wordt hieraan aandacht geschonken.

Jaarverslag

STATUTAIRE NAAM

IZB - vereniging voor zending in Nederland

VERKORTE NAAM

IZB

OPRICHTINGSDATUM

27 november 1935

GRONDSLAG EN DOEL

'De vereniging erkent de Bijbel als Gods Woord en aanvaardt de Drie Formulieren van Enigheid. Zij heeft ten doel de inwendige zending in Nederland in overeenstemming met de belijdenis van de Nederlandse Hervormde Kerk' (art. 3 van de statuten). Na de vorming van de Protestantse Kerk in Nederland in 2004 is in artikel 4 van de statuten vastgelegd dat de vereniging dienstbaar is aan het geheel van de Protestantse Kerk in Nederland.'

ADRES

Breestraat 59 - 61, 3811 BH Amersfoort
Tel.: 033 - 461 1949

WEBSITE

www.izb.nl

